

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
EVGENIJE TANČEVA
přednesené dne 13. září 2018¹

Spojené věci C-262/17, C-263/17 a C-273/17

**Solvay Chimica Italia SpA
Solvay Specialty Polymers Italy SpA
Solvay Chimica Bussi SpA
Fenice - Qualità per l'ambiente SpA
Ferrari F.lli Lunelli SpA
Erg Power Srl
Erg Power Generation SpA
Eni SpA
Enipower SpA (C-262/17)
Whirlpool Europe Srl
Fenice - Qualità Per L'ambiente SpA
FCA Italy SpA
FCA Group Purchasing Srl
FCA Melfi SpA
Barilla G. e R. Fratelli SpA
Versalis SpA (C-263/17)
Sol Gas Primari Srl (C-273/17)
proti
Autorità per l'energia elettrica e per il gas e il sistema idrico
Vedlejší účastníci řízení:
Terna SpA,
Nuova Solmine SpA,
American Husky III,
Inovyn Produzione Italia SpA,
Sasol,
Radici Chimica SpA,
La Vecchia Soc. cons. a r.l.,
Santa Margherita e Kettmeir e Cantine Torresella SpA,
Zignago Vetro SpA,
Chemisol Italia Srl,
Vinavil SpA,
Italgen SpA,
Arkema Srl,
Yara Italia SpA,
Ineos Manufacturing Italia SpA,
ENEL Distribuzione SpA,
CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,
Ministero dello Sviluppo Economico,
Terna SpA,
CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,**

¹ – Původní jazyk: angličtina.

**Ministero dello Sviluppo Economico,
ENEL Distribuzione SpA,
Terna SpA,
Ministero dello Sviluppo Economico**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie, Itálie)]

„Vnitřní trh s elektřinou – Směrnice 2009/72/ES – Uzavřené distribuční soustavy – Pojem distribuční soustava – Pravomoc osvobodit provozovatele uzavřené distribuční soustavy od některých požadavků přiznaná členskými státy – Přístup třetích osob – Poplatky za dispečink“

1. V projednávané věci je Soudní dvůr žádán o výklad pojmu elektroenergetické „uzavřené distribuční soustavy“ ve smyslu článku 28 směrnice 2009/72/ES². Tento pojem byl zaveden do unijního sekundárního práva v návaznosti na rozsudek ve věci citiworks³.

2. Soudní dvůr byl ve věci citiworks tázán, zda se povinnost uložená členskými státy článkem 20 odst. 1 směrnice 2003/54/ES⁴ (nyní čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72), aby zajistily otevřený přístup k přenosovým a distribučním soustavám⁵, vztahuje na soustavu, která dodává elektrickou energii *pouze* jeho provozovateli, řídicímu orgánu letiště Lipsko/Halle, a dalším 93 podnikům umístěným na tomto letišti. Soudní dvůr zaprvé konstatoval, že taková soustava musí být považována za distribuční soustavu, jelikož směrnice 2003/54 nestanoví podmínky týkající se velikosti soustavy nebo její spotřeby elektřiny. Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že se čl. 20 odst. 1 směrnice 2003/54 vztahuje na režim dotčený ve věci v původním řízení z toho důvodu, že volný přístup třetích osob k distribučním soustavám představuje jedno ze základních opatření, které musí členské státy zavést, aby mohl být dotvořen vnitřní trh s elektřinou, a že tento režim nespadá do rozsahu působnosti žádné z výjimek nebo odchylek z povinnosti poskytovat otevřený přístup stanovené ve směrnici 2003/54⁶.

3. V návaznosti na rozsudek Soudního dvora ve věci citiworks vzrostly obavy, že požadavky kladené směrnicí 2003/54 na takové provozovatele distribučních sítí, jako byl provozovatel v tomto rozsudku, byly příliš vysoké⁷.

4. Směrnice 2009/72 proto zavedla pojem „uzavřená distribuční soustava“, jejíž provozovatelé mají nárok na osvobození od některých povinností stanovených touto směrnicí. Podle článku 28 směrnice 2009/72 je uzavřená distribuční soustava taková soustava, která zaprvé distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb, a zadruhé buď slouží uživatelům integrovaných provozů nebo integrovaného výrobního procesu, nebo distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými. Podle téhož ustanovení mohou členské státy takovéto soustavy osvobodit zaprvé od povinnosti podle čl. 25 odst. 5

2 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55).

3 – Rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298).

4 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. 2003, L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 55).

5 – Musím upřesnit, že zatímco „přenosem“ je „přeprava elektřiny propojenou přenosovou soustavou velmi vysokého napětí a vysokého napětí“, „distribuce“ znamená „přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí“ (viz čl. 2 odst. 3 a 5 směrnice 2009/72).

6 – Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, body 44, 49, 55 a 64).

7 – Oddíl 5.1 výkladové poznámky Komise ze dne 22. ledna 2010 o maloobchodních trzích ve směrnici 2009/72 a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 94) (dále jen „výkladová poznámka Komise o maloobchodních trzích“). Tato poznámka je dostupná na internetových stránkách Generálního ředitelství Evropské komise pro energetiku: <https://ec.europa.eu/energy/en/home>.

získávat energii, kterou používají ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, a zadruhé od povinnosti podle čl. 32 odst. 1 této směrnice, aby sazby nebo metodiky byly před vstupem v platnost schváleny příslušným vnitrostátním regulačním orgánem⁸.

5. V projednávané věci je Soudní dvůr žádán, aby poprvé poskytl výklad článku 28 směrnice 2009/72 na základě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie, Itálie). Je žádán, aby upřesnil oblast působnosti tohoto ustanovení. Je také tázán, zda jsou provozovatelé uzavřených distribučních soustav povinni zajistit otevřený přístup třetím stranám a zda mohou být zproštěni také jiných povinností, než které jsou uvedeny v článku 28 směrnice 2009/72. Nakonec je tázán, zda se na uživatele uzavřených distribučních soustav mohou vztahovat pravidla použitelná na uživatele veřejné sítě⁹, pokud jde o poplatky za dispečink.

I. Právní rámec

A. Unijní právo

6. Článek 28 směrnice 2009/72, nadepsaný „Uzavřené distribuční soustavy“, stanoví:

„1. Členské státy mohou národním regulačním orgánům nebo jiným příslušným orgánům uložit, aby soustavu, která distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb a která nezajišťuje, aniž je dotčen odstavec 4, dodávky pro zákazníky v domácnostech, klasifikovaly jako uzavřenou distribuční soustavu, pokud:

- a) jsou provoz či výrobní proces uživatelů této soustavy ze zvláštních technických či bezpečnostních důvodů integrovány; nebo
- b) tato soustava distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými.

2. Členské státy mohou národním regulačním orgánům uložit, aby provozovatele uzavřené distribuční soustavy osvobodily od:

- a) povinnosti podle čl. 25 odst. 5 získávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy;
- b) povinnosti podle čl. 32 odst. 1, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37.

3. Pokud je udělena výjimka podle odstavce 2, jsou uplatňované sazby nebo metodiky pro jejich výpočet hodnoceny a schvalovány v souladu s článkem 37 na žádost uživatele uzavřené distribuční soustavy.

4. Nahodilé používání malým počtem domácností se zaměstnáním nebo podobným spojením s majitelem distribuční soustavy, které se nacházejí v oblasti obsluhované uzavřenou distribuční soustavou, nevylučuje udělení výjimek podle odstavce 2.“

8 – Obdobné ustanovení bylo začleněno do směrnice 2009/73. Viz článek 28 směrnice 2009/73.

9 – Viz níže bod 35.

7. Článek 32 směrnice 2009/72, nadepsaný „Přístup třetích osob“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37 a aby tyto sazby a metodiky, jsou-li schváleny jen metodiky, byly před vstupem v platnost zveřejněny.

2. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy může odmítnout přístup, pokud postrádá nezbytnou kapacitu. Pro toto odmítnutí musí být řádně podloženy důvody, zejména s ohledem na článek 3, založené na objektivních, technicky a ekonomicky ospravedlnitelných kritériích. [...]“

8. Článek 37 směrnice 2009/72, nadepsaný „Povinnosti a pravomoci regulačního orgánu“, stanoví:

„[...]“

6. Regulační orgány jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metodik používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek s dostatečným předstihem předtím, než vstoupí v platnost, pro

- a) připojení a přístup k vnitrostátním sítím, včetně sazeb za přenos a distribuci nebo jejich metodiky výpočtu, přičemž tyto sazby nebo metodiky musí umožňovat provádění nezbytných investic do sítí tak, aby díky těmto investicím bylo možné zabezpečit rentabilitu sítí;
- b) poskytování vyrovnávacích služeb, které jsou realizovány co nejehospodárněji a poskytují vhodné podněty pro uživatele sítě, aby vyrovnali svůj vstup a odběr. Vyrovnávací služby musí být poskytovány spravedlivým a nediskriminačním způsobem a být založené na objektivních kritériích;
a
- c) přístup k přeshraničním infrastrukturám, včetně postupů pro přidělování kapacity a řízení přetížení.

7. Metodiky či podmínky uvedené v odstavci 6 jsou zveřejňovány.

8. Při stanovování nebo schvalování sazeb nebo metodik výpočtu a vyrovnávacích služeb musí regulační orgány zajistit, aby byly provozovatelům přenosové a distribuční soustavy poskytnuty přiměřené pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, pro zvyšování účinnosti, podporu integrace trhu a bezpečnosti dodávek a souvisejících výzkumných činností.

[...]“

B. Italské právo

1. Zákon č. 99/2009

9. Článek 30 odst. 27 zákona č. 99/2009¹⁰ stanoví:

„S cílem zajistit a zlepšit kvalitu elektroenergetických služeb pro koncové zákazníky připojené prostřednictvím soukromých sítí s možnou vlastní výrobou k vnitrostátní přenosové soustavě [...] ministerstvo pro hospodářský rozvoj stanoví ve lhůtě 120 dnů ode dne vstupu tohoto zákona v platnost nová kritéria pro vymezení vztahů mezi provozovatelem sítě, distribučními společnostmi v koncesi, vlastníkem soukromé sítě a koncovým zákazníkem připojeným k této síti. Regulační úřad pro elektřinu a plyn má za úkol provést výše uvedená kritéria s cílem vyvážit a chránit nabytá práva a s ohledem na nezbytné racionální využívání stávajících zdrojů“.

10. Článek 33 zákona č. 99/2009 upravuje zvláštní druh soukromých sítí označovaných jako „interní uživatelské sítě“ (dále jen „IUS“). Článek 33 odst. 1 zákona č. 99/2009 stanoví:

„[...] interní uživatelská síť (IUS) je definována jako elektrická síť, jejíž uspořádání splňuje všechny následující podmínky:

- a) jde o síť existující ke dni vstupu tohoto zákona v platnost, nebo síť, u níž byly k tomuto datu zahájeny práce na její výstavbě, nebo byla získána všechna povolení stanovená platnými předpisy;
- b) spojuje průmyslové spotřební jednotky, nebo průmyslové spotřební jednotky a jednotky na výrobu elektřiny, které jsou funkčně zásadní pro proces průmyslové výroby, nachází-li se v oblastech na území ne více než tří přilehlých obcí, nebo ne více než tří přilehlých provincií, jestliže jsou výrobní jednotky napájeny z obnovitelných zdrojů;
- c) jde o síť nepodléhající povinnosti zpřístupnit ji třetím osobám, aniž je dotčeno právo každého subjektu zařazeného do této sítě připojit se alternativně k síti s povinností zpřístupnit ji třetím osobám;
- d) je připojena prostřednictvím jednoho nebo více míst připojení k síti s povinností zpřístupnit ji třetím osobám s nominálním napětím alespoň 120kV;
- e) má zodpovědnou osobu, která jedná jako jediný provozovatel této sítě. Tato osoba může být odlišná od vlastníků spotřebních a výrobních jednotek, ale nemůže být vlastníkem koncesí na přenos a dispečink nebo distribuci elektřiny.“

2. Ministerská vyhláška ze dne 10. prosince 2010

11. Článek 30 odst. 27 zákona č. 99/2009 byl proveden ministerskou vyhláškou ze dne 10. prosince 2010¹¹.

10 – Legge 23 luglio 2009, n. 99 – Disposizioni per lo sviluppo e l'internazionalizzazione delle imprese, nonché in materia di energia (zákon č. 99 ze dne 23. července 2009 o opatřeních pro rozvoj a internacionalizaci podniků, rovněž pokud jde o energetiku) (dále jen „zákon č. 99/2009“).

11 – Decreto ministeriale 10 dicembre 2010 – Attuazione dell'articolo 30, comma 27, della legge 23 luglio 2009, n. 99, in materia di rapporti intercorrenti fra i gestori delle reti elettriche, le società di distribuzione in concessione, i proprietari di reti private ed i clienti finali collegati a tali reti (ministerská vyhláška ze dne 10. prosince 2010, kterou se provádí čl. 30 odst. 27 zákona č. 99 ze dne 23. července 2009 o vztazích mezi provozovatelem sítě, distribučními společnostmi v koncesi, vlastníkem soukromých sítí a koncovým spotřebitelem připojeným k těmto sítím) (dále jen „ministerská vyhláška ze dne 10. prosince 2010“).

12. Ministerská vyhláška ze dne 10. prosince 2010 stanovila především následující povinnosti: i) povinnost pro provozovatele soukromých sítí umožnit koncovým uživatelům, kteří jsou k nim připojeni, požadovat a získat fyzické nebo virtuální připojení k veřejné síti a ii) povinnost pro provozovatele soukromých sítí umožnit jejich užívání provozovatelům veřejných sítí s cílem zajistit právo koncových uživatelů na získání připojení k veřejné síti.

13. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v italském právu neexistuje definice sítí, o nichž hovoří čl. 30 odst. 27 zákona č. 99/2009¹². Tyto sítě tak tvoří zbytkovou kategorii odlišnou od IUS a od jednoduchých výrobních a spotřebních systémů¹³. Budou označovány jako „další soukromé sítě“.

3. Legislativní nařízení č. 93/2011.

14. Článek 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 stanoví¹⁴:

„Aniž jsou dotčena ustanovení týkající se účinných uživatelských systémů ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. t) legislativního nařízení č. 115/2008, interní uživatelské sítě ve smyslu článku 33 zákona č. 99/2009 a další soukromé sítě ve smyslu čl. 30 odst. 27 zákona č. 99/2009 jsou uzavřenými distribučními soustavami.“

15. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že výraz „uzavřené distribuční soustavy“ v čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 je odkazem na článek 28 směrnice 2009/72.

16. Podle italského práva se za uzavřené distribuční soustavy považují pouze IUS¹⁵ a další soukromé sítě¹⁶.

17. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že systémy ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. t) legislativního nařízení č. 115/2008¹⁷ (dále jen „účinné uživatelské systémy“) a ve smyslu čl. 10 odst. 2 písm. b) téhož legislativního nařízení (dále jen „stávající systémy rovnocenné účinným uživatelským systémům“) nejsou dle italského práva považované za uzavřené distribuční soustavy.

18. Účinným uživatelským systémem podle čl. 2 odst. 1 písm. t) legislativního nařízení č. 115/2008, ve znění platném v rozhodné době, je „systém, který spojuje přímo prostřednictvím soukromého připojení nepodléhajícího povinnosti poskytovat přístup třetím stranám výrobní jednotku elektřiny [...] se spotřební jednotkou, která patří jedinému koncovému uživateli, nachází-li se tento systém v oblasti, která je ve vlastnictví uvedeného zákazníka nebo je mu plně k dispozici“. Stávajícími systémy rovnocennými účinnému uživatelskému systému jsou podle čl. 10 odst. 2 písm. b) legislativního nařízení č. 115/2008, ve znění platném v rozhodné době, „systémy, jejichž konfigurace je v souladu s definicí stanovenou v čl. 2 odst. 1 písm. t) nebo které spojují prostřednictvím soukromého připojení,

12 – Ačkoli čl. 30 odst. 27 zákona č. 99/2009 požadoval, aby ministerstvo pro hospodářský rozvoj stanovilo kritéria pro vymezení těchto sítí.

13 – Viz níže bod 18.

14 – Decreto legislativo 1 giugno 2011, n. 93 – Attuazione delle direttive 2009/72/CE, 2009/73/CE e 2008/92/CE relative a norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica, del gas naturale ed ad una procedura comunitaria sulla trasparenza dei prezzi al consumatore finale industriale di gas e di energia elettrica, nonché abrogazione delle direttive 2003/54/CE e 2003/55/CE (legislativní nařízení č. 93 ze dne 1. června 2011 provádějící směrnice 2009/72/ES, 2009/73/ES a 2008/92/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem, o postupu v rámci Společenství pro zvýšení transparentnosti cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkooběratelům, a o zrušení směrnice 2003/54/ES a směrnice 2003/55/ES) (dále jen „legislativní nařízení č. 93/2011“).

15 – Viz výše bod 10.

16 – Viz výše bod 13.

17 – Decreto legislativo 30 maggio 2008, n. 115 – Attuazione della direttiva 2006/32/CE relative all'efficienza degli usi finali dell'energia e i servizi energetici e abrogazione della direttiva 93/76/CEE (legislativní nařízení č. 115 ze dne 30. května 2008 provádějící směrnici 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS (dále jen „legislativní nařízení č. 115/2008“).

kteřé nepodléhá povinnosti poskytovat přístup třetím stranám, výlučně jednotky na výrobu a spotřebu elektřiny vlastněné stejným subjektem“. Účinné uživatelské systémy jsou považovány spolu se stávajícími systémy rovnocennými účinným uživatelským systémům za „jednoduché výrobní a spotřební soustavu“.

4. Nařízení s mocí zákona č. 91/2014

19. Článek 24 odst. 2 nařízení s mocí zákona č. 91/2014¹⁸ stanoví:

„Pokud jde o interní uživatelské sítě ve smyslu čl. 33 zákona č. 99/2009, ve znění pozdějších předpisů, systémy uvedené v čl. 10 odst. 2 legislativního nařízení č. 115/2008, ve znění pozdějších předpisů, a účinné uživatelské systémy ve smyslu čl. 10 odst. 1 téhož legislativního nařízení, které zahájily provoz do 31. prosince 2014, poplatky určené ke kompenzaci obecných nákladů systému ve smyslu odst. 1 se, pokud jde o variabilní složku, uplatní na spotřebovanou elektrickou energii neodebranou ze sítě, a to ve výši 5 % jednotného poplatku za energii odebranou ze sítě.“

5. Rozhodnutí Regulačního orgánu pro elektřinu, plyn a vodu č. 539/2015

20. Příloha A rozhodnutí Autorità per l'energia elettrica il gas e il sistema idrico (Regulační orgán pro elektřinu, plyn a vodu, dále jen „AEEGSI“) č. 539/2015¹⁹ stanoví pravidla pro uzavřené distribuční soustavy.

21. Článek 8 přílohy A rozhodnutí č. 539/2015 stanoví, že „uzavřenou distribuční soustavou je síť, na kterou se vztahuje povinnost připojit pouze uživatele, kteří pro účely článku 6 tohoto rozhodnutí tvoří část z kategorie uživatelů, které lze připojit k této uzavřené distribuční soustavě“.

22. Článek 10 odst. 6 přílohy A rozhodnutí č. 539/2015 stanoví, že „provozovatel uzavřené distribuční soustavy je ve vztahu k povinnostem vést oddělené účetnictví ve smyslu Konsolidovaného znění předpisu o povinnosti oddělení účetnictví a funkčního oddělení, na něž poukazuje Konsolidované znění předpisu o povinnosti oddělení funkcí, postaven na roveň provozovatele elektrické distribuční služby s méně než 5 000 odběrnými místy“²⁰.

23. Podle čl. 22 odst. 1 přílohy A rozhodnutí č. 539/2015 se „pravidla o dispečinku [...] použijí u elektřiny dodávané do a odebírané z uzavřených distribučních soustav každým uživatelem prostřednictvím jeho připojení k této soustavě“.

18 – Decreto legge 24 giugno 2014, n. 91 – Disposizioni urgenti per il settore agricolo, la tutela ambientale e l'efficiamento energetico dell'edilizia scolastica a universitaria, il rilancio e lo sviluppo delle imprese, il contenimento dei costi gravanti sulle tariffe elettriche, nonché per la definizione immediata di adempimenti derivanti della normativa europea (nařízení s mocí zákona č. 91 ze dne 24. června 2014 o naléhavých opatřeních v oblasti zemědělství, ochrany životního prostředí a energetické účinnosti školních a univerzitních budov, obnově a rozvoji podniků, omezení nákladů ovlivňujících sazby za elektřinu, jakož i okamžitým provedení unijních předpisů) (dále jen „nařízení s mocí zákona č. 91/2014“). Nařízení s mocí zákona č. 91/2014 bylo později se změnami přeměněno na zákon.

19 – Deliberazione 12 novembre 2015, n. 539/2015/R/eel dell'Autorità per l'energia elettrica il gas e il sistema idrico – Regolazione dei servizi di connessione, misura, trasmissione, distribuzione, dispacciamento e vendita nel caso di sistemi di distribuzione chiusi (rozhodnutí Regulačního orgánu v oblasti energetiky ze dne 12. listopadu 2015 č. 539/2015, kterým jsou upraveny služby připojení, měření, přenosu, dispečinku a prodeje ve vztahu k uzavřeným distribučním soustavám) (dále jen „rozhodnutí č. 539/2015“) Rozhodnutí č. 539/2015 je k dispozici na webových stránkách AEEGSI, nyní Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (Regulační orgán v oblasti energií, síť a životního prostředí), na adrese <https://www.arera.it/it/index.htm>.

20 – Viz článek 1 písm. r) a s) přílohy A k rozhodnutí č. 539/2015. Konsolidované znění předpisu o oddělení účetnictví je součástí přílohy A k deliberazione 22 maggio 2014, n. 231/2014/R/com dell'AEEGSI – Disposizioni in materia di obblighi di separazione contabile (unbundling) per i settori dell'energia elettrica e del gas [rozhodnutí AEEGSI ze dne 22. května 2014 č. 231/2014/R/com o povinnosti vést oddělené účetnictví (unbundling) v odvětví elektřiny a plynu]. Konsolidované znění předpisu o oddělení funkcí je součástí přílohy A k deliberazione 22 giugno 2015, n. 296/2015/R/com dell'AEEGSI – Disposizioni in merito agli obblighi di separazione funzionale (unbundling) per i settori dell'energia elettrica e del gas (rozhodnutí AEEGSI ze dne 22. června 2015 č. 296/2015/R/com o povinnosti oddělení funkcí v odvětví elektřiny a plynu). Obě rozhodnutí jsou dostupná na internetových stránkách AEEGSI.

II. Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

24. Společnost Solvay Chimica Italia S.p.A. (dále jen „Solvay“), společnosti Erg Power S.r.l. a Erg Power Generation S.p.A. (společně jen „Erg Power“), společnosti Eni S.p.A., Enipower S.p.A. a Versalis S.p.A. (společně jen „Eni“), společnost Sol Gas Primari S.r.l. a společnost Whirlpool Europe S.r.l. vlastní nebo provozují soukromé sítě pro distribuci elektřiny, které jsou ve smyslu čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 považovány za uzavřené distribuční soustavy. Například společnost Erg Power S.r.l. vlastní a společnost Erg Power Generation S.r.l. provozuje IUS petrochemického uzlu, která se nachází v obcích Priolo Gargallo a Melilli (obě v provincii Syrakusy). Tato IUS spojuje jedenáct podniků s termoelektrickou elektrárnou provozovanou společností Erg Power S.r.l.

25. V návaznosti na klasifikaci sítí vlastněných nebo provozovaných podniky uvedenými v předchozím bodě jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 AEEGSI přijal rozhodnutí č. 539/2015, v němž uložil provozovatelům těchto sítí nové povinnosti.

26. Tyto podniky proto společně s dalšími podaly žalobu k Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie), kterou se domáhaly zrušení rozhodnutí č. 539/2015.

27. Žalobci v původním řízení tvrdili, že rozhodnutí č. 539/2015 vztahuje na uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 pravidla pro veřejné sítě²¹, aniž zohledňuje jejich zvláštní charakteristiky. Podle žalobců v původním řízení je v rozporu s čl. 28 směrnice 2009/72, aby byly tyto sítě pokládány za rovnocenné veřejným sítím.

28. Žalobci ve věci v původním řízení u předkládajícího soudu kritizovali tyto aspekty rozhodnutí č. 539/2015: i) povinnost připojit třetí strany uložená provozovatelům uzavřených distribučních soustav ve smyslu čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011; ii) povinnost těchto provozovatelů oddělit účetnictví a funkce; iii) účtování poplatků za dispečink každému uživateli připojenému k uzavřené distribuční soustavě, a nikoli tak, že je soustava chápána celá jako jediný uživatel dispečinku, jak tomu bylo v minulosti; a iv) účtování obecných poplatků za elektřinu na spotřebu energie jednotlivých uživatelů připojených k uzavřené distribuční soustavě, i když se jedná o energii vyrobenou uvnitř této soustavy.

29. Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie) měl za to, že není s to tento spor vyřešit, a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být směrnice [2009/72] a konkrétně čl. 3 odst. 5 a 6 a článek 28 vykládány v tom smyslu, že soustava vytvořená a provozovaná soukromou osobou, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k veřejné síti, nutně představuje elektroenergetickou síť, a tudíž ‚distribuční soustavu‘ ve smyslu této směrnice, aniž lze z této klasifikace vyloučit soukromé soustavy s těmito vlastnostmi vytvořené před vstupem směrnice v platnost a původně vzniklé za účelem vlastní výroby?
- 2) V případě kladné odpovědi na předchozí otázku, je jedinou možností, kterou nabízí směrnice [2009/72] pro účely zhodnocení zvláštních charakteristik soukromé elektroenergetické sítě, zařadit tuto síť do kategorie uzavřených distribučních soustav ve smyslu článku 28 této směrnice, nebo je vnitrostátnímu zákonodárci dovoleno stanovit jinou kategorii distribučních soustav podléhajících zjednodušené právní úpravě, která se liší od úpravy stanovené pro uzavřené distribuční soustavy?

21 – Viz níže bod 35.

- 3) Bez ohledu na předchozí otázku, musí být směrnice vykládána v tom smyslu, že se na uzavřené distribuční soustavy ve smyslu článku 28 [směrnice 2009/72] v každém případě vztahuje povinnost zpřístupnit je třetím osobám?
- 4) Bez ohledu na předchozí otázku, umožňuje klasifikace soukromé elektroenergetické sítě jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu článku 28 směrnice [2009/72] vnitrostátnímu zákonodárci, aby ve prospěch této soustavy stanovil pouze výjimky z obecného režimu pro distribuční soustavy, které jsou výslovně stanoveny v článku 28 a čl. 26 odst. 4 této směrnice, nebo je s ohledem na body 29 a 30 odůvodnění směrnice dovoleno či uloženo členskému státu stanovit další výjimky z aplikace obecného režimu pro distribuční soustavy tak, aby bylo zajištěno dosažení cílů uvedených ve výše zmíněných bodech odůvodnění?
- 5) V případě, že Soudní dvůr učiní závěr, že členský stát může nebo musí přijmout právní úpravu, která zohledňuje zvláštnosti uzavřených distribučních soustav, brání ustanovení směrnice [2009/72], a konkrétně body 29 a 30 odůvodnění, čl. 15 odst. 7, čl. 37 odst. 6 písm. b) a čl. 26 odst. 4 takovým vnitrostátním právním předpisům, jako jsou právní předpisy dotčené v tomto řízení, které na uzavřené distribuční soustavy vztahují úpravu týkající se dispečinku a účetního a funkčního oddělení, která je velmi obdobná právní úpravě pro veřejné sítě a která, pokud jde o obecné poplatky za elektřinu, stanoví, že musí být placeny v poměrné výši i za energii spotřebovanou uvnitř uzavřené soustavy?“

30. Písemná vyjádření předložily společnosti Solvay, Erg Power, Eni, Řecká republika, Italská republika, Nizozemské království a Evropská komise.

31. V odpovědi na žádost o vysvětlení zaslou Soudním dvorem na základě článku 101 jednacího řádu Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie) uvedl v usnesení ze dne 12. dubna 2018, že zaprvé povinnost oddělení funkcí se již nevztahuje na provozovatele uzavřených distribučních soustav ve smyslu čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011²² a zadruhé čl. 24 odst. 2 nařízení s mocí zákona č. 91/2014 byl zrušen, takže se obecné poplatky za elektřinu nyní vztahují na elektřinu odebranou z veřejné sítě uzavřenou distribuční soustavou jako celkem²³.

32. V důsledku toho vzal předkládající soud zpět pátou otázku v rozsahu, v němž se týká povinnosti účetního a funkčního oddělení a obecných poplatků za elektřinu. Danou otázku však ponechala nezměněnou v rozsahu, ve kterém se týká poplatků za dispečink.

33. Společnosti Solvay a Eni, Italská republika a Evropská komise přednesly ústní vyjádření na jednání konaném dne 31. května 2018.

22 – Toto je z toho důvodu, že legge 4 agosto 2017, n. 124 – legge annuale per il mercato e la concorrenza (zákon ze dne 4. srpna 2017 č. 124 - výroční zákon o trhu a hospodářské soutěži) přidal do článku 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 odstavce 5b a 5c, v důsledku čehož se povinnost oddělit funkce uložená provozovatelům distribučních soustav nevztahuje na provozovatele uzavřených distribučních soustav, kteří jsou povinni mít samostatné účetnictví v případě, že jsou součástí vertikálně integrovaného podniku. V důsledku toho Regulační orgán pro energie, sítě a životní prostředí přijal deliberazione 18 gennaio 2018, n. 15/2018/R/com – Esclusione dagli obblighi di separazione funzionale per le imprese di distribuzione elettrica con meno di 25 000 punti di prelievo e per i sistemi di distribuzione chiusi, ai sensi della legge 124/2017 (rozhodnutí ze dne 18. ledna 2018 č. 15/2018/R/com o výjimce z povinnosti funkčního oddělení pro distributory elektřiny s méně než 25 000 přípojnými body a pro uzavřené distribuční soustavy ve smyslu zákona č. 124/2017).

23 – Viz decreto legge 30 dicembre 2016, n. 244 – Proroga e definizione di termini (nařízení s mocí zákona č. 244 ze dne 30. prosince 2016, o vymezení a prodloužení lhůt), později transformované do zákona.

III. Analýza

A. Úvod

34. V zájmu jasnosti bych chtěl uvést, že pojem „veřejná síť“ uváděný v předběžných otázkách položených Soudnímu dvoru musí být chápán jako distribuční nebo přenosová soustava provozovaná na základě koncesní smlouvy. Podle čl. 1 odst. 1 písm. u) přílohy A rozhodnutí č. 539/2015 se pojmem „veřejná síť“ rozumí „jakákoliv elektroenergetická síť provozovaná na základě koncesní smlouvy týkající se přenosu nebo distribuce elektřiny“, jejíž provozovatel je „povinen poskytovat přístup třetím stranám na požádání“, neboť poskytuje veřejnou službu.

35. Proto budou přenosové nebo distribuční soustavy, které jsou provozovány podle italského práva na základě koncesní smlouvy, označovány v tomto stanovisku jako „veřejná síť“. IUS²⁴, další soukromé sítě²⁵ a jednoduché výrobní a spotřební soustavy²⁶ nejsou součástí veřejné sítě.

36. Budu nejprve zkoumat, zda musí být soustava vytvořená a provozovaná soukromým subjektem, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k veřejné síti, považována za „distribuční soustavu“ ve smyslu směrnice 2009/72 (první předběžná otázka). Vzhledem k tomu, že tomu tak podle mého názoru je, budu dále zkoumat, zda mohou členské státy distribuční soustavu osvobodit od povinností stanovených směrnicí 2009/72 pouze v případě, že je tato soustava klasifikována jako uzavřená distribuční soustava ve smyslu čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, nebo zda mohou členské státy stanovit jinou kategorii distribučních soustav, na kterou se mohou vztahovat další výjimky (druhá předběžná otázka). Poté se budu věnovat posouzení toho, zda se povinnost poskytovat přístup třetím stranám stanovená v článku 32 směrnice 2009/72 vztahuje na provozovatele uzavřených distribučních soustav (třetí předběžná otázka) a zda jsou požadavky uvedené v čl. 26 odst. 4 a v čl. 28 odst. 2 této směrnice jediné požadavky, z nichž mohou členské státy stanovit provozovatelům uzavřených distribučních soustav výjimku (čtvrtá předběžná otázka). Nakonec posoudím, zda směrnice 2009/72 brání takové vnitrostátní právní úpravě, která na uživatele uzavřených distribučních soustav uplatňuje právní úpravu platnou pro uživatele veřejné sítě, pokud jde o poplatky za dispečink (pátá předběžná otázka).

B. K první předběžné otázce

37. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být soustava vytvořená a provozovaná soukromým subjektem, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k veřejné síti, považována za „distribuční soustavu“ ve smyslu směrnice 2009/72, a to konkrétně čl. 2 odst. 5 a 6 a článku 28. Předkládající soud se také táže, zda je třeba v tomto ohledu zohlednit skutečnost, že tato soustava byla vytvořena předtím, než směrnice 2009/72 vstoupila v platnost, nebo že byla původně zřízena pro účely vlastní výroby.

38. Musím upřesnit, že podle mého názoru je třeba v první předběžné otázce chápat odkaz na čl. 3 odst. 5 a 6 směrnice 2009/72 jako odkaz na čl. 2 odst. 5 a 6 této směrnice. Článek 3 odst. 5 a 6 směrnice 2009/72 se totiž vztahuje na povinnosti veřejné služby (konkrétně právo spotřebitelů na změnu dodavatele a oprávnění obdržet veškeré příslušné údaje o spotřebě a povinnost členských států poskytovat finanční náhrady a výhradní práva na plnění povinností veřejné služby nediskriminačním způsobem). Toto ustanovení je tak jen stěží relevantní pro klasifikaci IUS a dalších

24 – Viz výše bod 10.

25 – Viz výše bod 13.

26 – Viz výše bod 18.

soukromých sítí jako distribučních soustav. Navíc čl. 3 odst. 5 a 6 směrnice 2009/72 není zmíněn v odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Naproti tomu čl. 2 odst. 5 a 6 této směrnice je uveden v odůvodnění této žádosti. Je dále relevantní pro zodpovězení první otázky, jelikož definuje pojmy „distribuce“ a „provozovatel distribuční soustavy“.

39. Společnosti Solvay a Erg Power tvrdí, že soustavy vytvořené a provozované soukromým subjektem, ke kterým je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a které jsou připojeny k veřejné síti, nemusí nutně být považovány za distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 odst. 5 a 6 a článku 28 směrnice 2009/72. Podle jejich názoru je možné vyloučit z takové klasifikace soustavy, které mají tyto charakteristiky, byly vytvořeny předtím, než směrnice 2009/72 vstoupila v platnost a byly původně založeny za účelem vlastní výroby. Společnost Eni tvrdí, že IUS nelze považovat za distribuční soustavy ve smyslu směrnice 2009/72.

40. Italská vláda tvrdí, že IUS lze považovat za distribuční soustavy ve smyslu směrnice 2009/72. Řecká a nizozemská vláda, jakož i Komise se domnívají, že soustava, která byla vytvořena a je provozována soukromým subjektem, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k veřejné síti, musí být považována za distribuční soustavu.

41. Jak zdůrazňuje předkládající soud, směrnice 2009/72 nedefinuje pojem „distribuční soustava“. Dle čl. 2 odst. 5 této směrnice však pojem „distribuce“ znamená „přeprava elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí za účelem jejich dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných“²⁷. Proto je distribuční soustava, jak rozhodl Soudní dvůr v citiworks, soustava sloužící k vedení elektřiny vysokého, středního a nízkého napětí, která je určena k prodeji velkooběratelům nebo konečným zákazníkům²⁸.

42. Při posouzení, zda lze síť považovat za distribuční soustavu ve smyslu směrnice 2009/72, tak nezáleží na tom, že spojuje pouze omezený počet výrobních a spotřebních jednotek.

43. Distribucí se tudíž rozumí přeprava elektřiny v určité soustavě pro účely dodávky „zákazníkům“. Nic v článku 2 odst. 5 směrnice 2009/72 nenaznačuje, že by přeprava elektřiny za účelem jejího dodání jen několika zákazníkům neměla být považována za distribuci ve smyslu uvedeného ustanovení. Není tedy důvod, proč by soustava, která spojuje pouze několik spotřebních a výrobních jednotek, neměla být považována za distribuční soustavu ve smyslu směrnice 2009/72. V tomto ohledu uvádím, že soustava, o kterou se jednalo v citiworks a kterou Soudní dvůr považoval za distribuční soustavu ve smyslu směrnice 2009/72, sloužila *omezenému počtu* zákazníkům²⁹. Řečeno slovy Soudního dvora, „[unijní] zákonodárce [...] nezamýšlel vyloučit určité [...] distribuční soustavy z rozsahu působnosti směrnice 2003/54 z důvodu jejich velikosti nebo spotřeby elektřiny“³⁰.

44. Pro účely posouzení, zda lze síť považovat za distribuční soustavu ve smyslu směrnice 2009/72, nezáleží ani na tom, že byla vytvořena před vstupem této směrnice v platnost. Směrnice 2009/72 nestanoví, že se nevztahuje na soustavy vytvořené před jejím vstupem v platnost.

45. Konečně při posouzení, zda lze síť považovat za distribuční soustavu ve smyslu směrnice 2009/72, nezáleží na tom, že byla původně zřízena pro účely vlastní výroby.

27 – Podle čl. 2 odst. 19 směrnice 2009/72 se „dodávkou“ rozumí „prodej, včetně dalšího prodeje, elektřiny zákazníkům“.

28 – Rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 46).

29 – Viz výše bod 2.

30 – Rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 49). Konstatování Soudního dvora v bodě 49 jeho rozhodnutí ve věci citiworks, že distribuční soustavy spadají do působnosti směrnice 2003/54 bez ohledu na jejich velikost, by se mohlo uplatnit i u směrnice 2009/72. Je tomu tak proto, že znění čl. 2 odst. 5 směrnice 2003/54, které vedlo Soudní dvůr k výše uvedenému konstatování v bodě 49 jeho rozsudku ve věci citiworks, je skoro stejné jako znění čl. 2 odst. 5 směrnice 2009/72. Článek 2 odst. 5 směrnice 2003/54 skutečně definuje distribuci jako „přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí s cílem jejich dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných“.

46. Připomínám, že podle čl. 28 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/72 může být soustava, která „distribuuje elektřinu zejména vlastníkovi či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými“ považována za uzavřenou distribuční soustavu (tedy jako distribuční soustava, jak bude vysvětleno níže)³¹. Podle výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích se čl. 28 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/72 použije, „jestliže podnik umožnil uživatelům připojit se k soustavě, která byla vyvinuta pro vlastní použití podnikem.“³² Mám za to, že toto ustanovení se týká distribučních soustav, které byly podobně jako IUS původně vytvořeny pro účely vlastní výroby³³.

47. Na první položenou otázku je proto třeba odpovědět tak, že čl. 2 odst. 5 a čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že soustava vytvořená a provozovaná soukromou osobou, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k hlavní distribuční soustavě, je distribuční soustavou. V tomto ohledu je irelevantní, že tato soustava byla původně zřízena jako soustava pro účely vlastní výroby a že byla vytvořena již před vstupem směrnice 2009/72 v platnost.

C. K druhé předběžné otázce

48. Podstatou druhé předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda členské státy mohou osvobodit distribuční soustavu od povinností stanovených směrnicí 2009/72 pouze v případě, že je tato soustava klasifikována jako uzavřená distribuční soustava ve smyslu čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, nebo zda jsou členské státy oprávněny stanovit jinou kategorii distribučních soustav a osvobodit soustavy patřící do této skupiny od jiných povinností, než od kterých mohou být osvobozeny uzavřené distribuční soustavy.

49. Společnosti Solvay, Erg Power a Eni tvrdí, že vnitrostátní zákonodárce je oprávněn stanovit i jinou kategorii distribučních soustav, než jakou jsou uzavřené distribuční soustavy, a stanovit pro tuto kategorii zjednodušenou právní úpravu, která je odlišná od právní úpravy vztahující se na uzavřené distribuční soustavy.

50. Italská vláda, řecká vláda, nizozemská vláda a Komise tvrdí, že směrnice 2009/72 neumožňuje členským státům, aby stanovily jinou kategorii distribučních soustav, než je kategorie uzavřených distribučních soustav, a aby pro tuto kategorii stanovily jinou zjednodušenou právní úpravu.

51. V tomto ohledu uvádím, že směrnice 2009/72 ukládá provozovatelům distribučních soustav určité povinnosti. Tito provozovatelé jsou zejména povinni zajistit účetní a funkční oddělení^{34 35}. Musí rovněž poskytovat přístup třetím osobám, a to na základě objektivních a nediskriminačních sazeb³⁶. Provozovatelé distribuční soustavy dále musí získávat energii používanou ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity (jestliže má takovou funkci) transparentními, nediskriminačními a tržními postupy³⁷.

31 – Viz níže bod 69.

32 – Viz bod 5.2 s. 11 výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích.

33 – V tomto ohledu předkládající soudce uvádí, že když byly v roce 1962 zestátněny všechny elektrické sítě, zestátněny nebyly sítě, které spojovaly jednotlivé výrobní jednotky se spotřebními jednotkami. Nebyly totiž považovány za opravdové distribuční sítě, protože spojovaly dvě jednotky ve vlastnictví stejné osoby. Místo toho byly považovány za síť pro účely vlastní výroby. V průběhu času se však některé z těchto sítí pro účely vlastní výroby rozvinuly, například když byla spotřební jednotka prodána třetí osobě, takže síť již nadále nemohla být považována za síť pro účely vlastní výroby.

34 – Viz článek 26 směrnice 2009/72.

35 – Viz článek 31 směrnice 2009/72.

36 – Viz článek 32 směrnice 2009/72.

37 – Viz čl. 25 odst. 5 směrnice 2009/72.

52. Směrnice 2009/72 stanoví čtyři kategorie distribučních soustav, které mohou členské státy osvobodit od povinností stanovených touto směrnicí, a to konkrétně uzavřené distribuční soustavy, malé izolované soustavy, izolované mikrosoustavy a soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků.

53. Zprvce distribuční soustavu lze považovat za uzavřenou distribuční soustavu ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 při splnění dvou podmínek. Na prvním místě musí soustava „distribu[ovat] elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb“³⁸. Na druhém místě musí buď distribuovat elektřinu uživatelům, jejichž provoz nebo výrobní proces je integrován, nebo distribuovat elektřinu primárně vlastníkovci či provozovatelům. Podle čl. 28 odst. 2 této směrnice jsou členské státy oprávněny osvobodit provozovatele uzavřené distribuční soustavy od i) povinnosti podle čl. 25 odst. 5 získávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, a ii) povinnosti podle čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37. Navíc podle čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 mohou členské státy osvobodit distribuční soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků od povinnosti účetního a funkčního oddělení, což je podle všeho případ uzavřených distribučních soustav³⁹.

54. Zadruhé malé izolované soustavy jsou dle čl. 2 odst. 26 směrnice 2009/72 soustavy „se spotřebou nižší než 3 000 GWh v roce 1996, kter[é] získáv[ají] méně než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami“. Dle čl. 44 odst. 1 této směrnice mohou členské státy uplatnit výjimky z povinností stanovených v kapitolách IV, VI, VII a VIII (avšak až po povolení od Komise). Dle čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 mohou členské státy udělit také výjimku z povinnosti účetního a funkčního oddělení pro malé izolované soustavy⁴⁰.

55. Zatřetí izolované mikrosoustavy jsou dle článku 2 odst. 27 směrnice 2009/72 soustavy „se spotřebou nižší než 500 GWh v roce 1996, kter[é] nem[ají] žádné propojení s jinými soustavami“. Dle čl. 44 odst. 1 směrnice 2009/72 mohou členské státy vyjmout izolované mikrosoustavy z působnosti ustanovení kapitol III, IV, VI, VII a VIII (avšak opět až po povolení od Komise). Dle čl. 26 odst. 4 směrnice mohou také členské státy osvobodit od povinnosti účetního a funkčního oddělení soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků, což je pravděpodobně případ izolovaných mikrosoustav.

56. Začtvrté na základě čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 mohou být soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků osvobozeny od povinnosti účetního a funkčního oddělení, která je zakotvena v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto článku. Jak je uvedeno výše, uzavřené distribuční soustavy, malé izolované soustavy a izolované mikrosoustavy mohou spadat do této kategorie.

57. Dle mého názoru nejsou žádné jiné kategorie distribučních soustav, které mohou členské státy osvobodit od povinností stanovených směrnicí 2009/72. Kdyby měl unijní zákonodárce v úmyslu dát členským státům pravomoc stanovit jinou kategorii distribučních systémů a umožnit výjimky pro soustavy patřící do této kategorie, učinil by tak výslovně, jak to učinil v čl. 26 odst. 4, čl. 28 odst. 2 a čl. 44 odst. 1 této směrnice.

38 – Uzavřená distribuční soustava nemůže sloužit zákazníkům v domácnostech s výjimkou příležitostného využívání malým počtem domácností. Viz čl. 28 odst. 4 směrnice 2009/72.

39 – Podle oddílu 5.3 výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích, „vzhledem k tomu, že působí v omezených geografických lokalitách sloužících pouze zákazníkům mimo domácnosti, provozovatelé uzavřených distribučních soustav nebudou mít více než 100 000 zákazníků. Bude tedy na rozhodnutí členských států, zda budou uplatňovat ustanovení čl. 26 odst. 4 [směrnice 2009/72], které umožňuje, aby členské státy nepožadovaly, aby provozovatelé distribučních soustav provedli účetní a funkční oddělení.“

40 – Pro využití možnosti dle čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 se nevyžaduje rozhodnutí Komise.

58. Členské státy proto mohou osvobodit distribuční soustavu od povinností stanovených směrnicí 2009/72 pouze tehdy, je-li tato soustava uzavřenou distribuční soustavou, malou izolovanou soustavou, izolovanou mikrosoustavou nebo soustavou sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků.

59. V projednávaném případě není tvrzeno, že by IUS nebo další soukromé sítě měly být považovány za malé izolované soustavy nebo izolované mikrosoustavy. IUS a další soukromé sítě by však měly být klasifikovány jako uzavřené distribuční soustavy podle čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011⁴¹.

60. Je na předkládajícím soudu, aby určil, zda by IUS a další soukromé sítě měly být považovány za uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72.

61. V tomto ohledu však připomínám, že podle čl. 33 odst. 1 písm. b) zákona č. 99/2009 musí IUS spojovat buď „*průmyslové* spotřební jednotky“, nebo „*průmyslové* spotřební jednotky a jednotky na výrobu elektřiny“⁴², přičemž se musí nacházet „v oblastech na území ne více než tří přilehlých obcí, nebo ne více než tří přilehlých provincií, jestliže jsou výrobní jednotky napájeny z obnovitelných zdrojů“. Mám tedy za to, že první požadavek vyplývající z čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72, aby soustava distribuovala elektřinu „v rámci geograficky vymezené průmyslové [...] zóny“, je splněn. V tomto ohledu také uvádím, že přinejmenším v těch případech, kdy IUS spojují průmyslové spotřební jednotky a jednotky na výrobu elektřiny, „které jsou funkčně zásadní pro průmyslový výrobní proces“, je podle mého názoru splněn druhý požadavek uvedený v čl. 28 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/72, podle něhož musí být výrobní proces uživatelů integrovaný⁴³.

62. Proto je třeba na druhou předběžnou otázku odpovědět v tom smyslu, že členské státy mohou osvobodit distribuční soustavy od povinností stanovených směrnicí 2009/72 pouze tehdy, pokud lze tyto soustavy považovat za uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, za malé izolované soustavy ve smyslu čl. 2 odst. 26 uvedené směrnice, za izolované mikrosoustavy ve smyslu čl. 2 odst. 27 uvedené směrnice, nebo v případě, že slouží méně než 100 000 zákazníků. Členské státy nejsou oprávněny stanovit jinou kategorii distribučních systémů a osvobodit soustavy, které patří do této kategorie, od jiných povinností než od těch, od kterých mohou být osvobozeny uzavřené distribuční soustavy, malé izolované soustavy a izolované mikrosoustavy nebo soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků.

D. Ke třetí předběžné otázce

63. Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda provozovatelé uzavřených distribučních soustav ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 mají povinnost ve všech případech poskytovat přístup třetím osobám.

64. Společnosti Solvay, Erg Power, Eni, italská a řecká vláda tvrdí, že provozovatelé uzavřených distribučních soustav nemají povinnost poskytovat přístup třetím osobám ve všech případech⁴⁴.

65. Komise má za to, že směrnice 2009/72 neumožňuje členským státům osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od povinnosti zajistit přístup třetích osob.

41 – Podle žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce má výraz „uzavřená distribuční soustava“ stejný význam v čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 a v čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72. Viz výše bod 15.

42 – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

43 – Tuto otázku nelze řešit s ohledem na jiné soukromé sítě, neboť jak uvádí předkládající soud, v italském právu neexistuje žádná definice těchto sítí. Viz výše bod 13.

44 – Nizozemská vláda se k třetí předběžné otázce nevyjádřila.

66. Článek 32 směrnice 2009/72 stanoví, že „členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k [...] distribučním soustavám“ na základě objektivních a nediskriminačních sazeb. Členské státy musí rovněž zajistit, aby byly tyto sazby schváleny vnitrostátním regulačním orgánem a zveřejněny před jejich vstupem v platnost v souladu s článkem 37 této směrnice.

67. Z judikatury vyplývá, že volný přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám představuje jedno ze základních opatření, které musí členské státy zavést, aby mohl být dotvořen vnitřní trh s elektřinou⁴⁵. V tomto ohledu bod 4 odůvodnění směrnice 2009/72 zdůrazňuje, že doposud neexistuje nediskriminační přístup k síti v každém členském státě.

68. Jsem toho názoru, že článek 32 směrnice 2009/72 vyžaduje, aby provozovatelé uzavřených distribučních soustav poskytovali přístup třetím osobám.

69. Zprvė zdůrazňuji, že uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 jsou distribučními soustavami⁴⁶. Na provozovatele uzavřených distribučních soustav se proto vztahují všechny povinnosti uložené provozovatelům distribučních soustav, nestanoví-li směrnice něco jiného.

70. To je v souladu s výkladovou poznámkou Komise o maloobchodních trzích. Dle oddílu 5.3. této výkladové poznámky patří „uzavřené distribuční soustavy mezi distribuční soustavy a tvoří novou a samostatnou kategorii soustav“.

71. To je také v souladu s návrhem Komise ze dne 23. února 2017 na změnu směrnice o elektrické energii⁴⁷. Tento návrh doplňuje do článku 28 směrnice 2009/72 pátý odstavec (článek 38 návrhu Komise na změnu směrnice o elektrické energii), který stanoví, že „uzavřené distribuční soustavy budou považovány za distribuční soustavy pro účely [této] směrnice“.

72. Zadruhé je pravda, že čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72 ponechává na členských státech, aby přijaly opatření nezbytná pro zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám. Avšak s ohledem na důležitost zásady volného přístupu k přenosovým a distribučním soustavám⁴⁸, neumožňuje tento prostor pro uvážení členským státům odchýlit se od této zásady vyjma případů, kdy směrnice 2009/72 stanoví výjimky nebo odchylky⁴⁹.

73. V tomto ohledu poznamenávám, že čl. 28 odst. 2 písm. b) směrnice 2009/72 neumožňuje členským státům osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od povinnosti zajistit nediskriminační přístup třetím osobám.

74. Článek 28 odst. 2 písm. b) směrnice 2009/72 totiž stanoví, že členské státy mohou osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od „povinnosti podle čl. 32 odst. 1, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37“. Podle čl. 28 odst. 2 písm. b) směrnice 2009/72 tak mohou členské státy osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav *od povinnosti předchozího schválení jejich sazeb*. To znamená, že provozovatelům uzavřených distribučních soustav může být povoleno používat vyjednané sazby, jak je uvedeno ve výkladové poznámce Komise o maloobchodních trzích⁵⁰. Pokud je využito této možnosti, mohou

45 – Rozsudky ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 44), ze dne 9. října 2008, Sabataukas a další (C-239/07, EU:C:2008:551, bod 33), a ze dne 29. září 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732, bod 76).

46 – Jak je definováno v rozsudku ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 46). Viz výše bod 41.

47 – Návrh Komise na směrnici Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (přepřevzaté znění) ze dne 23. února 2017 (dále jen „návrh Komise na změnu směrnice o elektrické energii“) (COM (2016) 864 final/2).

48 – Viz výše bod 67.

49 – Rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 55).

50 – Oddíl 5.5 interpretační poznámky Komise o maloobchodních trzích je nadepsán „postup přezkumu vyjednaných sazeb“ (kurzivou zvýraznil autor stanoviska). Oddíl 5.5 této poznámky je součástí oddílu 5, který se týká uzavřených distribučních soustav.

uživatelé uzavřené distribuční soustavy na základě čl. 28 odst. 3 uvedené směrnice požádat vnitrostátní regulační orgán o přezkoumání těchto sazeb. Nicméně čl. 28 odst. 2 písm. b) směrnice 2009/72 neumožňuje členským státům osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od povinnosti zajistit přístup třetím osobám⁵¹.

75. V tomto ohledu také podotýkám, že výkladová poznámka Komise o maloobchodních trzích v oddíle 5.3. stanoví, že „povinnost zajistit přístup třetím osobám do systému se vztahuje také na provozovatele uzavřených distribučních soustav“.

76. Článek 3 odst. 14 směrnice 2009/72 naopak stanoví, že „členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat [článek] [...] 32 [...], pokud by [jeho] použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu [...]“⁵². Podle judikatury tak členské státy nemusí uplatňovat ustanovení článku 32 směrnice 2009/72, který upravuje přístup třetích osob, za podmínek stanovených v čl. 3 odst. 8 uvedené směrnice⁵³.

77. Článek 32 směrnice 2009/72 tedy vyžaduje, aby provozovatelé uzavřených distribučních soustav poskytovali přístup třetím osobám za předpokladu, že - jak uvádí druhý odstavec tohoto ustanovení - nepostrádají potřebnou kapacitu.

78. V projednávaném případě podotýkám, že podle článku 8 přílohy A rozhodnutí č. 539/2015⁵⁴ se na IUS a další soukromé sítě nevztahuje povinnost připojit třetí osoby, zatímco uživatelé těchto sítí mají právo na připojení k veřejné síti⁵⁵.

79. Pokud by tedy IUS a další soukromé sítě byly považovány za uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72, ustanovení uvedená v předchozím bodě by byla neslučitelná s čl. 28 odst. 2 písm. b) a článkem 32 této směrnice.

80. V důsledku toho je třeba odpovědět na třetí předběžnou otázku tak, že čl. 28 odst. 2 písm. b) a článek 32 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že provozovatelé uzavřených distribučních soustav jsou povinni poskytovat třetím osobám přístup, nepostrádají-li potřebnou kapacitu.

E. Ke čtvrté předběžné otázce

81. Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda jsou členské státy oprávněny osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 pouze od požadavků uvedených v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 uvedené směrnice, nebo zda jsou členské státy buď oprávněny, nebo povinny osvobodit tyto provozovatele od jiných požadavků stanovených touto směrnicí.

82. Společnost Solvay tvrdí, že členské státy jsou oprávněny osvobodit uzavřené distribuční soustavy nejen od požadavků uvedených v čl. 26 odst. 4 a v čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72, ale rovněž od dalších požadavků stanovených touto směrnicí, aby se předešlo nepřiměřenému nebo zbytečnému zatížení provozovatelů těchto soustav, jak uvádí body 29 a 30 odůvodnění této směrnice. Společnost Erg Power sdílí názor společnosti Solvay. Společnost Eni tvrdí, že členské státy jsou povinny osvobodit uzavřené distribuční soustavy od jiných požadavků. Italská vláda má za to, že uzavřené distribuční

51 – Viz Johnston, A., a Block, G., *EU Energy Law*, Oxford University Press, 2012, bod 4.131.

52 – Článek 28 odst. 2 písm. b) směrnice 2009/72 naproti tomu stanoví, že členské státy mohou provozovatele uzavřené distribuční soustavy osvobodit od určité „povinnosti“ stanovené v článku 32 této směrnice, avšak nikoli od samotného článku 32.

53 – Rozsudek ze dne 29. září 2016, *Essent Belgium* (C-492/14, EU:C:2016:732, bod 91).

54 – Viz výše bod 21.

55 – Viz rovněž, pokud jde o IUS, čl. 33 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/2009 (citovaný v bodě 10 výše), a pokud jde o ostatní soukromé sítě, ministerské nařízení ze dne 10. prosince 2010 (citované výše v bodě 12).

soustavy mohou být osvobozeny i od jiných požadavků než těch, které jsou uvedeny v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72, pokud bude výsledkem zjednodušený režim. Řecká vláda uvádí, že oprávnění členských států osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od požadavků stanovených touto směrnicí není pravděpodobně omezeno na ty požadavky, které jsou uvedeny v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 uvedeného nařízení.

83. Nizozemská vláda tvrdí, že členské státy mohou osvobodit uzavřené distribuční soustavy pouze od požadavků uvedených v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72. Komise má za to, že uzavřené distribuční soustavy mohou být osvobozeny pouze od požadavků stanovených v čl. 25 odst. 5 a čl. 32 odst. 1 této směrnice.

84. Podle mého názoru nejsou členské státy oprávněny osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od jiných požadavků než těch, které jsou uvedeny v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72, tj. od i) povinnosti účetního a funkčního oddělení stanovené v čl. 26 odst. 1, 2 a 3 této směrnice, ii) požadavku dle čl. 25 odst. 5 téže směrnice získávat energii, která je používána ke krytí ztrát a vytváření rezervní kapacity, v souladu s transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, a iii) požadavku na předchozí schválení tarifů vnitrostátním regulačním orgánem, který byl zkoumán v bodech 63 až 80 tohoto stanoviska.

85. Zaprvé, jak jsem uvedl výše⁵⁶, uzavřené distribuční soustavy jsou distribučními soustavami. V důsledku toho se na provozovatele uzavřených distribučních soustav vztahují všechny povinnosti uložené provozovatelům distribučních soustav, nestanoví-li směrnice 2009/72 něco jiného.

86. Zadržím bych chtěl připomenout, že během přípravných prací na směrnici 2009/72 navrhl Evropský parlament doplnit do článku 26 směrnice 2003/54 odstavce⁵⁷, v němž se uvádí, že „členské státy mohou osvobodit průmyslové zóny od ustanovení kapitol III, IV, V, VI a VII“⁵⁸. „Průmyslové zóny“ byly Parlamentem definovány jako „geografické oblasti v soukromém vlastnictví s elektrickou rozvodnou sítí, která je určena především k dodávkám pro průmyslové spotřebitele v [těchto územích]“⁵⁹. Podle mého názoru se „průmyslové zóny“ podobají uzavřeným distribučním soustavám dotčeným v tomto stanovisku (které byly zavedeny až později ve směrnici 2009/72). Pozměňovací návrh Parlamentu dával členským státům možnost osvobodit „průmyslové zóny“ od velkého počtu ustanovení zejména těch, které se týkaly provozu distribučních soustav (úprava v kapitole V směrnice 2003/54).

87. Směrnice 2009/72 byla nicméně přijata bez pozměňovacího návrhu Parlamentu. Z toho vyplývá, že úmyslem unijního normotvůrce bylo umožnit členským státům udělovat provozovatelům uzavřených distribučních soustav pouze omezené výjimky z povinností uložených provozovatelům distribučních soustav.

88. Zatřetí je pravda, že podle bodu 5.3 výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích, „[členské státy] mohou přijímat cílená a přiměřená pravidla pro provozovatele uzavřených distribučních soustav, které zohledňují jejich zvláštní okolnosti. To je obzvláště důležité, neboť přesná povaha mnoha povinností provozovatelů soustav je stanovena členskými státy a není přímo zakotvena ve [směrnici 2009/72]“.

56 – Viz výše body 69 až 71.

57 – Článek 26 směrnice 2003/54 odpovídá článku 44 směrnice 2009/72.

58 – Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. června 2008 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektrinou (Úř. věst. 2009, C 286 E, s. 106).

59 – Viz čl. 1 odst. 2 písm. c) legislativního usnesení uvedeného v poznámce pod čarou 58.

89. Podle mého názoru však členské státy mají prostor pro uvážení při provádění povinností stanovených směrnicí 2009/72 (tj. při definování „přesné povahy“ těchto povinností). Jak totiž uvádí bod 30 odůvodnění této směrnice, na uzavřené distribuční soustavy by neměla být kladena „zbytečná administrativní zátěž“, a proto mohou být tyto povinnosti *upraveny* členskými státy, aby se zohlednily zvláštní charakteristiky těchto soustav. To neznamená, že by byly členské státy oprávněny *osvobodit* uzavřené distribuční soustavy od povinností stanovených směrnicí 2009/72.

90. Podle výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích mohou členské státy například vzít v úvahu zvláštní charakteristiky uzavřených distribučních soustav při stanovování pravidel pro určení provozovatelů distribučních soustav. Tato poznámka však neříká, že by členské státy mohly osvobodit podniky, které vlastní nebo jsou odpovědné za uzavřené distribuční soustavy, od povinnosti určit provozovatele ve smyslu článku 24 směrnice 2009/72.

91. Rovněž podotýkám, že věty citované v bodě 88 výše jsou součástí oddílu 5.3 výkladové poznámky Komise o maloobchodních trzích, který je nadepsán „Nikoliv zvláštní kategorie soustav“⁶⁰, a nejsou součástí oddílu 5.4. této poznámky, který je nadepsán „Zvláštní výjimky“ a který odkazuje na čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72. To potvrzuje, že oprávnění členských států definovat „přesnou povahu“ povinností uložených provozovatelům uzavřených distribučních soustav, na kterou je v těchto větech odkazováno, není oprávnění k osvobození, ale spíše oprávnění k provedení úprav pravidel stanovených pro provozovatele distribučních soustav, které nejsou uzavřené.

92. V projednávané věci jsou provozovatelé IUS a dalších soukromých sítí osvobozeni od určitých povinností uložených provozovatelům distribučních soustav, a to konkrétně od i) povinnosti poskytovat přístup třetím osobám a ii) povinnosti funkčního oddělení⁶¹.

93. Osvobození od povinnosti poskytovat přístup třetím osobám bylo zkoumáno výše. Pokud jde o osvobození od povinnosti funkčního oddělení, to je v souladu s oprávněním osvobodit od této povinnosti soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků, které členským státům dává čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72.

94. V důsledku toho je třeba na čtvrtou předběžnou otázku odpovědět tak, že čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že brání členským státům osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od požadavků neuvedených v těchto ustanoveních.

F. K páté předběžné otázce

95. Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda směrnice 2009/72 a konkrétně čl. 15 odst. 7, čl. 37 odst. 6 písm. b), jakož i body 29 a 30 odůvodnění uvedené směrnice, brání takové vnitrostátní právní úpravě, která na uživatele uzavřených distribučních soustav vztahuje pravidla pro uživatele veřejných sítí, pokud jde o poplatky za dispečink.

96. Jak uvedla Komise v Šetření v energetickém odvětví - rok 2007⁶², „jelikož elektřinu nelze skladovat“ a stabilita sítě si vyžaduje neustálou rovnováhu mezi výrobou a spotřebou, „existují vyrovnávací a rezervní režimy určené k tomu, aby se v reálném čase vypořádávala nerovnováha u účastníků trhu, která vyplývá z nesouladu mezi [...] poptávkou a výrobou elektřiny“⁶³. Provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav jsou pověřeni provozováním těchto režimů⁶⁴.

60 – Oddíl 5.3 této poznámky je součástí oddílu 5 nadepsaného „Uzavřené distribuční soustavy“.

61 – Viz výše bod 31.

62 – DG Competition Report on Energy Sector Enquiry ze dne 10. ledna 2007 (dále jen „Šetření v odvětví energetiky“) (SEC(2006) 1724). Tato zpráva je dostupná na internetových stránkách Generálního ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž: <https://ec.europa.eu/energy/en/home>: http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/overview_en.html.

63 – Viz bod 327 Šetření v odvětví energetiky 2007.

64 – Viz články 15 a 25 směrnice 2009/72.

97. Článek 2 odst. 10 legislativního nařízení č. 79/1999⁶⁵ definuje dispečink jako „činnost spočívající ve vydávání pokynů pro koordinované využití a fungování výrobních jednotek, přenosové soustavy a pomocných služeb“. Podle čl. 1 odst. 1 uvedeného legislativního nařízení je dispečink veřejnou službou vykonávanou státem prostřednictvím provozovatele vnitrostátní přenosové soustavy Terna SpA (dále jen „Terna“).

98. Uživatelům soustavy je poskytování dispečinkových služeb účtováno. Podle čl. 22 odst. 1 přílohy A rozhodnutí č. 539/2015 se na uživatele uzavřených distribučních soustav uplatňují stejná pravidla, pokud jde o poplatky za dispečink, jako na uživatele veřejné sítě. Stejně ustanovení stanoví, že pokud jde o uživatele uzavřených distribučních soustav, jsou poplatky za dispečink uplatňovány „ve vztahu k elektřině dodávané do a odebírané z uzavřených distribučních soustav každým uživatelem prostřednictvím jeho připojení k této soustavě“.

99. Poplatky za dispečink se platí společnosti Terna, a nikoliv provozovateli uzavřené distribuční soustavy.

¹⁰⁰. Před nabytím účinnosti rozhodnutí č. 539/2015 byly poplatky za dispečink uplatňovány pouze ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z veřejné sítě uzavřenou distribuční soustavou jako celkem, a to prostřednictvím připojovacího místa této soustavy. To znamená, že poplatky za dispečink byly uplatňovány pouze ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z veřejné sítě. Nebyly uplatňovány ve vztahu k elektřině vyráběné v rámci uzavřených distribučních soustav.

101. Společnosti Solvay, Erg Power, Eni a řecká vláda tvrdí, že směrnice 2009/72 brání tomu, aby se na uzavřené distribuční soustavy uplatňovala pravidla o dispečinku pro veřejné sítě.

102. Italská vláda má za to, že uživatelé IUS se mohou kdykoli rozhodnout, že se sdruží do jednoho místa připojení k veřejné síti, přičemž v tomto případě se poplatky za dispečink budou platit výhradně za elektřinu, kterou odebírá IUS jako celek z veřejné sítě⁶⁶.

103. Komise tvrdí, že směrnice 2009/72 nebrání tomu, aby se pravidla o dispečinku pro uživatele veřejné sítě použila také na uživatele IUS.

104. Podotýkám, jak tvrdí společnost Eni, že uživatelé IUS obvykle elektřinu dodávají nebo odebírají jen z IUS, a nikoli z veřejné sítě, a tak dispečinkové služby poskytuje provozovatel IUS, a nikoli společnost Terna. Pouze zřídka, když se v IUS dojde k neočekávaně vysoké poptávce nebo dojde k přerušení výroby, získávají uživatelé IUS elektrickou energii z veřejné sítě a dispečinkové služby jim poskytuje společnost Terna.

105. Metodika, podle níž je výše poplatků za dispečink vypočítávána ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z IUS, a nikoli pouze ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z veřejné sítě, je proto v rozporu s požadavkem stanoveným v čl. 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72, podle něhož musí být vyrovnávací poplatky „nediskriminační“. Uživatelům IUS totiž jako uživatelům veřejných sítí účtuje poskytování dispečinkových služeb společnost Terna, přestože prvně uvedeným jsou na rozdíl od posledně uvedených takové služby poskytovány pouze výjimečně.

65 – Decreto legislativo 16 marzo 1999, n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica (legislativní nařízení č. 79 ze dne 16. března 1999, o provedení směrnice 96/92/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou) (dále jen „legislativní nařízení č. 79/1999“).

66 – Nizozemská vláda se k páté předběžné otázce nevyjádřila.

106. Tato metodika je navíc v rozporu s požadavkem stanoveným v čl. 15 odst. 7 a bodu 35 odůvodnění směrnice 2009/72, podle něhož musí vyrovnávací poplatky „[odrážet náklady], a s požadavkem stanoveným v čl. 37 odst. 6 písm. b) této směrnice, aby vyrovnávací služby byly poskytovány „co nejehospodárněji“. Je tomu tak proto, že v případě uživatelů IUS společnosti Terna nevznikly žádné náklady nebo jí vznikly náklady jen velmi omezené.

107. V důsledku toho mám za to, že stejná metodika nemůže být použita pro výpočet poplatků za dispečink, které platí uživatelé IUS, a pro výpočet poplatků dispečink, které platí uživatelé veřejných sítí. Poplatky za dispečink placené uživateli IUS musí být vypočítány ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z veřejné sítě. Tyto poplatky tak musí odrážet náklady vzniklé společnosti Terna v souvislosti s poskytováním dispečinkových služeb uživatelům IUS.

108. Podotýkám, že italská vláda na jednání tvrdila, že uživatelé IUS se mohou podle italské právní úpravy sdružovat, aby byly poplatky za dispečink vypočítávány ve vztahu k elektřině dodané do nebo odebrané z veřejné sítě IUS jako celkem. Pokud by se uživatelé IUS rozhodli sdružít, podle italské vlády by se poplatky za dispečink vypočítávaly způsobem, jakým byly vypočítávány před vstupem rozhodnutí č. 539/2015 v platnost. Na ústním jednání zástupci společnosti Solvay a společnosti Eni odpověděli, že sdružení uživatelů IUS by nemělo žádný vliv na výpočet poplatků za dispečink. Bude věcí předkládajícího soudu, aby tuto otázku vyjasnil.

109. Co se týče otázky, zda by možnost získávání zdrojů z veřejné sítě měla být sama o sobě kompenzována, tj. i v případě, že tato možnost není využita a z veřejných sítí není odebrána žádná elektřina, Soudní dvůr nemá dle mého názoru dostatečné informace o italském regulačním rámci a povaze trhu, aby mohl tyto otázky posoudit.

110. Na pátou předběžnou otázku je proto třeba odpovědět v tom smyslu, že čl. 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 brání takové vnitrostátní právní úpravě, podle které jsou poplatky za dispečink, které platí uživatelé uzavřených distribučních soustav příslušnému provozovateli hlavní distribuční soustavy, uplatňovány ve vztahu k elektřině dodané každým uživatelem do uzavřené distribuční soustavy nebo ve vztahu k elektřině odebrané každým uživatelem z uzavřené distribuční soustavy. Tyto poplatky by se měly vztahovat pouze k elektřině dodané každým uživatelem uzavřené distribuční soustavy do hlavní distribuční soustavy nebo k elektřině odebrané každým uživatelem uzavřené distribuční soustavy z hlavní distribuční soustavy.

IV. Závěry

111. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr zodpověděl předběžnou otázku položenou Tribunale Amministrativo Regionale della Lombardia (Regionální správní soud pro oblast Lombardie) takto:

- „1) Článek 2 odst. 5 a čl. 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES musí být vykládán v tom smyslu, že soustava vytvořená a provozovaná soukromou osobou, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k hlavní distribuční soustavě, je distribuční soustavou. V tomto ohledu je irrelevantní, že tato soustava byla původně zřízena jako soustava pro účely vlastní výroby a že byla vytvořena již před vstupem směrnice 2009/72 v platnost.
- 2) Členské státy mohou osvobodit distribuční soustavy od povinností stanovených směrnicí 2009/72 pouze tehdy, pokud lze tyto soustavy považovat za uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, za malé izolované soustavy ve smyslu čl. 2 odst. 26 uvedené směrnice, za izolované mikrosoustavy ve smyslu čl. 2 odst. 27 uvedené směrnice, nebo v případě, že slouží méně než 100 000 zákazníků. Členské státy nejsou oprávněny stanovit jinou kategorii distribučních

systémů a osvobodit soustavy, které patří do této kategorie, od jiných povinností než od těch, od kterých mohou být osvobozeny uzavřené distribuční soustavy, malé izolované soustavy a izolované mikrosoustavy nebo soustavy sloužící méně než 100 000 připojených zákazníků.

- 3) Článek 28 odst. 2 písm. b) a článek 32 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že provozovatelé uzavřených distribučních soustav jsou povinni poskytovat třetím osobám přístup, nepostrádají-li potřebnou kapacitu.
- 4) Článek 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že brání členským státům osvobodit provozovatele uzavřených distribučních soustav od požadavků neuvedených v těchto ustanoveních.
- 5) Článek 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 brání takové vnitrostátní právní úpravě, podle které jsou poplatky za dispečink, které platí uživatelé uzavřených distribučních soustav příslušnému provozovateli hlavní distribuční soustavy, uplatňovány ve vztahu k elektřině dodané každým uživatelem do uzavřené distribuční soustavy nebo ve vztahu k elektřině odebrané každým uživatelem z uzavřené distribuční soustavy. Tyto poplatky by se měly vztahovat pouze k elektřině dodané každým uživatelem uzavřené distribuční soustavy do hlavní distribuční soustavy nebo k elektřině odebrané každým uživatelem uzavřené distribuční soustavy z hlavní distribuční soustavy.“